

Pla docent

10.577 - PRC1-Psicologia de la intervenció social | set. 18 feb. 19 | Crèdits: 9.0

Professor responsable de l'assignatura	Nizaiá Cassián Yde
Professors col·laboradors	Rubén Ávila Rodríguez

Índex

Presentació

- Descripció
- L'assignatura en el conjunt del pla d'estudis
- Camps professionals en què es projecta
- Coneixements previs
- Informació prèvia a la matrícula

Objectius i competències

Continguts

Recursos

- Consulta de la bibliografia disponible a la biblioteca
- Recursos d'aprenentatge i eines de suport
- Bibliografia i fonts d'informació

Metodologia

Avaluació

- Informacions sobre l'avaluació a la UOC
- Consulta del model d'avaluació
- Avaluació continuada
- Feedback

Dates clau

Presentació

Descripció

L'assignatura **Pràcticum de Psicologia de la Intervenció Social** és una de les possibles maneres de realitzar les pràctiques contemplades en el Pla d'Estudis de Psicologia. Concretament, les/els alumnes que trien aquesta modalitat assumeixen realitzar les seves pràctiques en un àmbit extern amb trets i metodologia de treball vinculats a la Intervenció Social. En l'apartat d'objectius del Pla Docent es presenten tant les competències que l'alumne ha d'assolir en realitzar aquesta assignatura com els objectius d'aprenentatge.

L'assignatura en el conjunt del pla d'estudis

El Pràcticum es desglossa en dues assignatures troncales de 2n cicle, de 6 crèdits (90h) cadascuna, mitjançant les quals les/els alumnes poden desenvolupar les seves competències professionals, tant les relacionades amb cadascun dels camps d'aplicació contemplats en el Pla d'Estudis de Psicologia com les corresponents al camp de la recerca en Psicologia. Dins el marc de desplegament del Pla d'Estudis, el Pràcticum I és la primera part de les assignatures de Pràcticum, que es completa amb el Pràcticum II, que tindrà les mateixes característiques i que pot tenir continuïtat en termes de continguts amb el Pràcticum I. Tot i així, cal tenir en compte que el Pràcticum I i el Pràcticum II són assignatures independents.

Tant en el Pràcticum I com en el Pràcticum II, es pretén que l'estudiant entengui que els conceptes de les diferents assignatures conflueixen en situacions reals d'intervenció o de recerca. Atès que les assignatures de pràcticum estan plenament orientades a la professionalització, es recomana que es cursin en el tram final de la llicenciatura. Tal com queda reflectit en la **Guia del Pràcticum** (es troba penjada en format WEB a l'apartat de Recursos de l'aula) s'ofereixen dues modalitats diferents: pràcticum recerca i pràcticum extern. A continuació, es descriuen amb detall les característiques i el desenvolupament, al llarg del semestre, del pràcticum de psicologia de la intervenció social.

Camps professionals en què es projecta

El camp de la Psicologia de la Intervenció Social està orientat a formar l'estudiant en les destreses i coneixements bàsics i aplicats per a la intervenció social. Pretén oferir una visió àmplia de les principals àrees d'intervenció i dels principals abordatges d'intervenció que proporciona la Psicologia Social en les societats contemporànies.

Posa especial atenció en l'estudi i disseny de programes d'acció i intervenció enfront els problemes socials contemporanis, en el context de la globalització i la societat de la informació. A més, pretén formar l'estudiant en l'aplicació i desenvolupament de l'ús de les TIC, com a eines d'intervenció social, en els següents contextos d'intervenció social actuals:

- Mitjans de comunicació i TIC
- Atenció als problemes socials (processos d'inclusió/exclusió)
- Gestió de conflictes
- Formació i dinamització socio-laboral
- Serveis socials i Treball comunitari
- ONG, Plataformes d'acció cívica, Associacionisme

Coneixements previs

Atès que les assignatures de Pràcticum (I i II) estan plenament orientades a la professionalització, es recomana cursar-les en el tram final de la Llicenciatura. Els alumnes matriculats en el **Pràcticum de Psicologia de la Intervenció Social** han de dominar conceptes teòrics vinculats a: problemàtiques socials, conflicte, metodologies qualitatives, tècniques d'intervenció social, etc. Per tant, per realitzar correctament el Pràcticum I i II és indispensable haver superat les següents assignatures:

- **Fonaments psicosocials del comportament humà**
- **Avaluació i intervenció social**
- **Acció col·lectiva**
- **Introducció a les ciències socials**
- **Diferències humanes i diversitat cultural**
- **Tecnologies socials de la comunicació**

També us recomanen haver adquirit els coneixements vinculats a:

- **Psicologia comunitària i problemes socials**
- **Dinàmica de grups**
- **Conflicte i mediació**

Informació prèvia a la matrícula

Tota la informació prèvia a la matriculació en l'assignatura "Pràcticum de Psicologia de la Intervenció Social" s'ha de consultar al Tutor de la UOC i/o la Comissió de Pràcticum.

Objectius i competències

L'**objectiu general** del Pràcticum és apropar a l'estudiant al món professional dels psicòlegs de manera que puguin aplicar a una situació real els coneixements teòrics adquirits al llarg dels estudis. Més específicament, podem assenyalar els següents **objectius d'aprenentatge**:

- Ser capaç de dissenyar un pla de treball i portar-lo a terme.
- Ser capaç d'aplicar els coneixements adquirits al llarg dels estudis i al mateix temps veure quines són les metodologies emprades per part d'un psicòleg en els diferents camps d'aplicació.
- Conèixer les habilitats, actituds i funcions pròpies de la tasca professional del psicòleg/ola en el camp d'aplicació escollit.
- Aprendre a comunicar-se i treballar amb l'equip.
- Aprendre a redactar informes i memòries del treball realitzat.
- Conèixer diverses fonts d'informació i aprendre a utilitzar-les per a cercar informació rellevant per una temàtica determinada.
- Identificar diferents mètodes de treball i aproximacions, tot valorant les avantatges i desavantatges de cadascun.
- Aprendre i millorar a partir del feedback obtingut dels professionals amb els que es treballa.
- Aprendre el "saber fer" i el "saber estar" en cada context específic de treball.
- Conèixer i saber aplicar els principis ètics-professionals dels psicòlegs.

Les **competències** que l'estudiant ha d'adquirir i/o consolidar amb la realització del pràcticum són:

- Actuar de manera ètica, i d'acord amb el codi deontològic de la professió, en les activitats relacionades amb la seva actuació professional.
- Adaptar-se a l'entorn, la tasca o el context, i al afrontament de noves tasques, responsabilitats i generació de processos de canvi.
- Comunicació efectiva a través de diferents mitjans i en diversos contextos.
- Reconèixer, comprendre i respectar la complexitat de la diversitat multicultural.

- Treballar en equip i de manera compromesa amb l'equip professional.
- Treballar de forma autònoma i responsabilitzar-se del propi aprenentatge i del desenvolupament d'habilitats.
- Cercar i gestionar dades i materials de recerca, sent flexible i mostrant respecte i discreció en l'ús de les dades que afecten a persones, grups i institucions.
- Reconèixer les característiques específiques dels diferents àmbits d'actuació i el context sociocultural on s'emmarquen.
- Analitzar i identificar les demandes, problemes i necessitats de les persones, contextos, grups i organitzacions.
- Identificar les tècniques adequades per a recollir i organitzar la informació rellevant per a la demanda, problema o necessitat.
- Analitzar i interpretar les dades en el marc de coneixement disciplinari establert.
- Identificar els factors rellevants que puguin influir a la hora de la intervenció.
- Identificar possibles vies d'intervenció per a respondre adequadament a les demandes, problemes o necessitats detectades.
- Mostrar empatia i habilitats de relació interpersonal.
- Ser capaç d'articular el discurs teòric i el professional en el context de l'activitat del/la psicòleg/ga.
- Ser capaç de reflexionar críticament sobre la pròpia activitat desenvolupada.
- Flexibilitat i capacitat d'adaptació a la complexitat dels diferents contextos d'intervenció.
- Conèixer les funcions específiques (el rol professional) del psicòleg a cada camp d'aplicació, tenir clares les responsabilitats que pertocuen a aquest perfil professional i saber adaptar-les a l'àmbit de treball.

Al finalitzar els practicums s'haurà d'elaborar un informe final que demostrï que l'estudiant ha assolit el nivell d'aprenentatge necessari i el grau de professionalització requerit.

Objectius específics a desenvolupar al camp de la Intervenció Social

En el Pràcticum (I i II) de Psicologia de la Intervenció Social l'estudiant ha de ser capaç de:

1. **Descriure a quines problemàtiques socials dona resposta l'activitat professional realitzada.**
2. **Descriure les maneres en les que aquestes problemàtiques socials són abordades per part del centre on s'ha desenvolupat l'activitat.**
3. **Desenvolupar una reflexió final del procés de intervenció informada per les eines teòriques que s'han adquirit durant la formació.**

Continguts

Continguts específics del camp de psicologia de la intervenció social:

La intervenció social es desenvolupa en una àmplia quantitat d'àmbits, centres i serveis diferents. Per això, hi ha una gran diversitat pel que fa als continguts de cadascuna de les experiències d'intervenció. Aquests, de fet, necessàriament hauran de ser diferents depenent de les problemàtiques concretes a les quals s'adrecen els programes o serveis que l'estudiant realitzi a les seves pràctiques.

Cal tenir present, però, que allò que tenen en comú tots els processos d'intervenció social és el desenvolupament d'activitats que, des de institucions i centres específics, busquen la millora de la qualitat de vida de alguns sectors de la població (siguin aquests comunitats o col·lectius afectats per problemàtiques definides).

Tanmateix, hi ha una sèrie d'habilitats que l'estudiant ha de desenvolupar per aconseguir una bona inserció al centre escollit:

- Capacitat d'entrar en contacte amb les persones beneficiàries del programa o servei dins del qual desenvolupa la seva activitat (mitjançant entrevistes individuals o treball grupal).

- Capacitat de treball en equip (donat que la majoria dels processos de intervenció social es fan dins d'equips de intervenció).
- Capacitat de sistematització de les experiències viscudes i de les diferents tasques realitzades.

Finalment, és important que l'estudiant pugui reflexionar activament sobre la seva experiència d'intervenció per tal de descriure aquells aspectes dels processos d'intervenció social que siguin millorables en el marc dels objectius dels projectes en els quals s'ha inserit durant les seves pràctiques.

Recursos

Consulta de la bibliografia disponible a la biblioteca

- Amadeo, Imma (2004). Curs pràctic de redacció / Imma Amadeo, Jordi Solé. Barcelona : Columna, 2004
ISBN: 8466404848
- Bataller, Alfons (2010). La Gestió de projectes / Alfons Bataller. Barcelona : Editorial UOC, 2010
ISBN: 9788497888769
- Cassany i Comas, Daniel (2002). La Cuina de l'escriptura / Daniel Cassany. Barcelona : Empúries, 2002
ISBN: 8475969135
- Coromina i Pou, Eusebi (2000). El Treball de recerca : procés d'elaboració, memòria escrita, exposició oral i recursos / Eusebi Coromina, Xavier Casacuberta, Dolors Quintana. Vic : Eumo, 2000
ISBN: 8476025963
- Eco, Umberto (2001). Cómo se hace una tesis : técnicas y procedimientos de estudio, investigación y escritura / Umberto Eco [traducción: Lucía Baranda y Alberto Clavería Ibáñez]. Barcelona : Gedisa, cop. 2001
ISBN: 8474328969
- Sierra Bravo, Restituto (1999). Tesis doctorales y trabajos de investigación científica : metodología general de su elaboración y documentación / R. Sierra Bravo. Madrid : Paraninfo, cop. 1999
ISBN: 8428320527
- (1998). Text i gramàtica : teoria i pràctica de la competència discursiva / Maria Conca... [et al.]. Barcelona : Teide, 1998
ISBN: 8430774637
- (2003). The Chicago manual of style. Chicago : University of Chicago Press, cop. 2003
ISBN: 0226104036
- Walker, Melissa (2000). Cómo escribir trabajos de investigación / Melissa Walker. Barcelona : Gedisa, 2000

ISBN: 8474327245

Recursos d'aprenentatge i eines de suport

L'estudiant trobarà a l'aula virtual el **document de guia de practicum de psicologia** en format web i aquells materials que la consultora consideri d'interès en funció de la tipologia del treball que inicia. L'equip de consultores indicaran en cada moment on i quan adreçar-se a aquest espai.

La consultora podrà proporcionar, quan es requereixi:

- Literatura especialitzada i referenciada pel consultor/a sobre la temàtica específica d'elaboració del pla de treball, per l'informe o memòria de practicum (veure detalls en el document guia de pràcticum).
- Materials de referència per a la recollida de dades als centres i/o a arxius o centres de recursos especialitzats en la temàtica del projecte, etc.

Bibliografia i fonts d'informació

Les consultores intentaran oferir als estudiants la bibliografia pertinent i necessària. A més animaran a aquests a cercar bibliografia per a la seva memòria. Al seu torn, els/les estudiants podran oferir bibliografia pròpia (que hagin trobat mentre fan la recerca bibliogràfica per un correcte desenvolupament de les Memòries de Treball) a la resta del grup.

A més es recomana als/a les estudiants consultar els recursos bibliogràfics de la Biblioteca de la UOC (llibres, revistes, memòries finals d'altres cursos, etc.).

Recursos de Psicologia:

- Ciberpsicología: Anales de la revista de psicología general y aplicada

Recursos de Psicología Social i Cultural:

- Psicología social y comunitaria: simposium y mesas temáticas

Revistes de Psicología Social i Cultural:

- Intervención psicosocial
- Revista electrónica iberoamericana de psicología
- Revista psicosocial

Metodologia

L'estudiant ha de realitzar un treball regular i progressiu amb el/la **tutor/a extern/a** del centre o en el grup de recerca al que estigui adscrit per cursar el pràcticum, i a l'aula virtual del Campus juntament amb la seva **consultora**.

El treball regular i progressiu durant el semestre implica:

- **Realitzar les activitats presencials al centre o grup de recerca.** Un mínim de 90 hores (se'n poden fer moltes més segons la disponibilitat de l'estudiant i del tutor del centre).
- **Elaborar un diari sobre les activitats realitzades presencialment**, seguint les indicacions de la vostra consultora (Veure Annex 1: Guia per l'elaboració del Diari de treball al centre). No obstant, s'entendrà que, donades les circumstàncies diferenciales de cada centre de pràctiques, cada estudiant adapti el seu treball a la idiosincràsia del lloc on es troba desenvolupant el seu aprenentatge. Es recomana pactar-ho amb la consultora prèviament.
- **Presentar les activitats d'avaluació continuada (PACs)** que trobareu al calendari de l'aula.

A més a més es tindrà en compte:

Ús dels espais del Campus:

- **Tauler del Professor:** serveix perquè els/les consultors/es facin comunicacions generals i donin orientacions bàsiques a tot el grup.
- **Fòrum:** espai fonamental de treball compartit, permet intercanviar punts de vista, compartir dificultats i orientar el treball conjuntament amb els/les companys/es de consultoria respecte de temes comuns com per exemple la revisió de la literatura, el disseny metodològic i la redacció dels apartats del projecte, entre d'altres.
- **Debat:** es desenvoluparan les activitats que oportunament indiqui la consultora des de l'aula.

El seguiment individualitzat:

La consultora orientarà l'estudiant en aquells aspectes que millor s'ajustin als seus interessos, necessitats, dedicació i estil i ritme de treball, així com del procés d'elaboració de l'informe.

Annex 1: Guia per l'elaboració del Diari de Treball al centre

- Descripció del centre i descripció del lloc i la distribució de l'espai on tu realitzes concretament la teva feina.
- Descripció de la gent amb la qual treballes, tant del teu tutor com de la resta de gent amb la qual hi tens relació directa e indirecta de col·laboració.
- Descripció dels rols i tasques de cada persona i la teva relació amb cadascú.
- Descripció de com es desenvolupa l'activitat habitual al centre i dels hàbits de treball.
- Descriu de quina manera encaixa la feina del/de la psicòleg/psicòloga social en el centre on fas les pràctiques. Explica en què es diferencia la tasca del/de la psicòleg/psicòloga social dels altres professionals que hi treballen.
- Descripció dels rols i tasques que tu assumeixes. Esmenta si reps pautes precises, indicacions directes o línies generals per tal de desenvolupar la teva feina. Esmenta si les tasques que assumeixes tenen relació amb els coneixements que pot aportar un/una psicòleg/psicòloga social o no.
- Explica la teva impressió/reflexió sobre la teva pròpia tasca, tenint en compte les expectatives en relació al tipus de tasca que volies/podies fer.
- Explica com els/les professionals del centre valoren la seva feina i las seves aportacions al centre. (per exemple: explica si hi ha alguna persona que funciona com a referent clau de com s'ha de fer la feina ben feta, si es refereixen a la seva activitat amb alguna paraula específica, quina actitud mostren, què entenen per "ser un bon professional" etc.)

Recorda que aquesta informació t'ajudarà a elaborar el teu Informe final del Pràcticum, permetrà a la teva consultora a donar-te ajut i consell específic i personalitzat en tot moment, alhora que ajudarà a la Comissió de Pràcticum desposar de context per tal de realitzar la valoració del teu Pràcticum. **També és important recordar que només és una guia i que tant la teva consultora com tu podeu afegir o suprimir punts d'acord amb les vostres necessitats/criteris específics.**

A més a més, tu ja has cursat l'assignatura de Fonaments psicosocials del comportament humà i la feina que vas fer et pot servir com un bon punt de referència a l'hora de decidir com elaborar el teu Diari de treball, quina informació podria ser rellevant i quin grau d' exhaustivitat cal aconseguir d'acord amb el Pla de treball que hauràs pactat amb la teva consultora.

Avaluació

Informacions sobre l'avaluació a la UOC

La Normativa acadèmica de la UOC disposa que el procés d'avaluació es fonamenta en el treball personal de l'estudiant i pressuposa l'autenticitat de l'autoria i l'originalitat dels exercicis fets.

La manca d'originalitat en l'autoria o el mal ús de les condicions en què es fa l'avaluació de l'assignatura és una infracció que pot tenir conseqüències acadèmiques greus.

L'estudiant serà qualificat amb un suspens (D/0) si es detecta manca d'originalitat en l'autoria d'alguna activitat avaluable (pràctica, prova d'avaluació contínua (PAC) o final (PAF), o la que es defineixi al pla docent), sigui perquè ha utilitzat material o dispositius no autoritzats, sigui perquè ha copiat textualment d'internet, o ha copiat d'apunts, de materials, de manuals o d'articles (sense la citació corresponent), d'altres estudiants, o per qualsevol altra conducta irregular.

La qualificació de suspens (D/0) en les qualificacions finals d'avaluació contínua pot comportar l'obligació de fer l'examen presencial per a superar l'assignatura (si hi ha examen i si superar-lo és suficient per a superar l'assignatura segons indiqui el pla docent).

Quan aquesta mala conducta es produeixi durant la realització de les proves d'avaluació finals presencials, l'estudiant pot ser expulsat de l'aula, i l'examinador farà constar tots els elements i la informació relatius al cas.

D'altra banda, aquesta conducta pot donar lloc a la incoació d'un procediment disciplinari i l'aplicació, si escau, de la sanció que correspongui.

La UOC habilitarà els mecanismes que consideri oportuns per a vetllar per la qualitat de les seves titulacions i garantir l'excel·lència i la qualitat del seu model educatiu.

Consulta del model d'avaluació

Aquesta assignatura només es pot superar a partir de l'avaluació contínua (AC), nota que es combina amb una nota de pràctiques (Pr) per a obtenir la nota final de l'assignatura. No es preveu fer cap examen final o prova de validació presencial. La fórmula d'acreditació de l'assignatura és la següent: AC + Pr.

Opció per superar l'assignatura: AC + Pr

Final d'assignatura = Final Continuada (FC)= AC+Pr

AC = 50%

Pr = 50%

Notes mínimes:

Pr = 5.0

AC = 5.0

En cas de no assolir la nota mínima a la Pr, la nota obtinguda en la fórmula correspon a l'obtinguda a la Pr

Avaluació continuada

El Pràcticum (I i II) s'avaluarà mitjançant els criteris establerts pels membres de la Comissió de Pràcticum dels Estudis de Psicologia d'acord amb les directrius de la conferència de Vicedegans de Pràcticum de les Facultats de Psicologia de l'Estat Espanyol i tenint en compte les característiques del model pedagògic de la UOC.

El sistema d'avaluació es basa en un sistema on els principals actors del Pràcticum (estudiant, tutor/a extern/a i consultor/a) avaluen i són avaluats. Per tant, tindrem les següents valoracions:

- Valoració que realitza l'estudiant respecte el Pràcticum (Annex 1 de la GUIA DE PRÀCTICUM; document a lliurar al final del semestre).
- Valoració que es realitza sobre l'estudiant (Annexos 2 i 3 de la GUIA DE PRÀCTICUM per al punt a):
 - a. Per part del tutor extern (la valoració del tutor extern ha de ser remesa per correu ordinari)
 - b. Per part del/la consultor/a de la UOC.

La valoració de la Consultora de la UOC es basa en les següents directrius (podeu ampliar la informació en la GUIA DE PRÀCTICUM DELS ESTUDIS DE PSICOLOGIA):

1. S'avaluarà la presentació de les **PACs**, de l'**Informe final del Pràcticum** i la **Presentació del Informe**.
2. Cadascuna d'aquestes tasques tindrà un pes específic per a la nota final de la consultora. En concret:
 - PAC1: Presentació i descripció de les pràctiques. 33% de la nota final de la consultora.
 - PAC2: Article per al blog de l'aula. 33% de la nota final de la consultora.
 - PAC3: Valoració crítica. 33% de la nota final de la consultora.
3. El fet de no entregar algun d'aquests documents suposarà el suspens de l'assignatura.
4. El fet d'entregar algun d'aquests documents fora del termini establert implicarà una nota màxima de C+ en l'avaluació global de la consultora.
5. Es valorarà la participació en l'aula: comentant les memòries dels companys, rectificant apartats corregits per les consultores, oferint materials, etc.

RECORDEU: Les dates de lliurament de **totes les activitats** s'han de respectar escrupolosament. Per a poder superar l'assignatura l'alumne ha d'haver lliurat en termini: **el Pla de Treball, les activitats d'Avaluació Continuada, l'Informe final del Pràcticum i la Presentació**. L'entrega fora de termini d'alguna activitat suposarà tenir directament una C+ com a nota de l'Avaluació Continuada de la consultora, estant aquesta nota condicionada al lliurament de la resta d'activitats i a la qualitat de les mateixes.

IMPORTANT: Per a poder valorar l'evolució de l'aprenentatge dels i de les estudiants és indispensable que els treballs siguin **versions originals**. **Les PACs i els Informes Finals que no respectin aquesta premissa bàsica**, atès que farien impossible l'avaluació en termes d'aprenentatge de l'estudiant, **comportarien qualificar la prova amb una D**. A més, qualsevol treball que contingui un fragment de text que reproduïxi una altre fragment de text sense fer referència a la font original (ja sigui una altra prova o una publicació), serà considerat **plagi**. En aquest cas, s'aplicaran les sancions corresponents establertes per la Normativa de drets i deures dels estudiants. Aquestes sancions són: **a més d'obtenir una qualificació de D per la prova realitzada, la nota final de la AC o de la PF serà qualificada directament com a D**. El plagi serà sancionat acadèmicament i, en cas de reincidència, la UOC aplicarà sancions disciplinàries.

Lliurament de la documentació (AVALUACIÓ DEL TUTOR EXTERN):

Els certificats originals correctament emplenats pel tutor extern s'han d'enviar per correu electrònic (per a més informació respecte a aquests documents **consultar la guia del pràcticum**).

Feedback

Per a cadascun dels vostres lliuraments (Pla de Treball i Memòries de Treball), la consultora donarà un feedback amb les orientacions pertinents de cara als vostres nous lliuraments. Aquest feedback serà individual i personal (es farà mitjançant la bústia personal de l'alumne). En cas d'existir un aspecte comú a comentar, la consultora ho farà a l'espai Tauler per tal que tothom percebi la importància de la informació.

Dates clau

Activitats avaluable

Títol	Inici / Enunciat	Lliurament	Solució	Qualificació
PAC 1: Presentació i descripció de les pràctiques	24/09/2018	22/10/2018	05/11/2018	05/11/2018
PAC 2 La pràctica de la Intervenció Social. Relat en primera persona per al blog de l'aula	23/10/2018	19/11/2018	03/12/2018	03/12/2018
PAC 3: Valoració crítica	20/11/2018	17/12/2018	28/12/2018	28/12/2018